Sisekaitseakadeemia
Finantskolledž

Deniss Mäeots

MAJANDUSAASTA ARUANDE ANALÜÜS AS BALTIKA NÄITEL

Lõputöö

Juhendaja:
Varje Kodasma, MBA

Tallinn 2008

ANNOTATSIOON

Kolledž Finantskolledž	Kuu ja aasta 06.2008
Töö pealkiri: Majandusaasta aruande analüüs AS Baltika näitel	
Töö autor: Deniss Mäeots allkiri:	

Lõputöö teema on „Majandusaasta aruande analüüs AS BALTIKA näitel". Töö on kirjutatud eesti keeles ja koosneb 40 leheküljest ja kolmest lisast. Lõputöö koostamisel on kasutatud 18 allikat, sealhulgas õigusakte, erialast kirjandust ning interneti materjale. Võõrkeelne kokkuvõte on koostatud vene keeles.

Lõputöö eesmärgiks on analüüsida, kellele ja miks on vaja ettevõtte majandusaasta aruannet. Käsitletakse majandusaasta aruande koostamise põhimõtteid ja arvestusmeetodeid. Antakse ülevaade rahavoogude- ja kasumiaruande vajalikkusest ja nende analüüsist. Käsitletakse aktsiaseltsi majandusliku ja finantsalase võimekuse hindamist eri vaatenurkadest lähtuvalt.

Lõputöö eesmärgiks on antud teemal teostada nii teoreetiline kui ka praktiline uurimus, mis põhineb AS Baltika erinevate majandusaastate aruannete analüüsil. Uurimismeetoditena kasutab autor alljärgnevaid analüüsimeetodeid:

- võrdlev analüüs
- vertikaalanalüüs
- suhtarvuline analüüs
- sh lühiajalise likviidsuse analüüs
- muud lisanduvad analüüsi meetodid.

Lõputöö tulemusena on aktsiaseltsi majandusaasta aruande põhjal antud hinnang AS Baltika majandustegevusele, hinnatud ettevõtte likviidsuse seisu ja maksude tasumise võimet, ettevõtte jätkusuutlikkust ning antud vajalikku taustinfot ettevõtte kohta.

Võtmesõnad: majandusaasta aruanne, analüüs, finantsjuhtimine, majandus

Keywords: economic report, analysis, financial management, economic	
Säilitamise koht:	
Kaitsmisele lubatud: Juhendaja:	allkiri:

SISUKORD

ANNOTATSIOON **2**

SISSEJUHATUS **6**

1. ETTEVÕTLUS **8**

1.1. Ettevõtluse olemus **8**

1.1. AS Baltika kontserni iseloomustus **10**
1.1.1. Ajalugu 10
1.1.2. Eesmärk, missioon, visioon ja strateegia 10
1.1.3. Jaemüük ja kasum 11
1.1.4. Tootmine ja töötajad 14

2. FINANTSJUHTIMINE **16**

2.1. Finantsjuhtimise eesmärgid ja maksukeskkonna mõjud **16**

2.2. AS Baltika finantseesmärgid 2006-2008 ..... **21**

2.3. AS Baltika finantsnäitajad **21**
2.3.1. Bilanss 21
2.3.2. Rahavood 22

3. MAJANDUSAASTA ARUANNE JA FINANTSANALÜÜS **24**

3.1. Majandusaasta aruande vormistamine **24**
3.1.1. Raamatupidamise aastaaruande vormistamine 24
3.1.2. Koostamise ja kinnitamise käik 24
3.1.3. Majandusaasta-aruande vormistamine 25
3.1.4. Esitamine 26
3.1.5. Identifitseerimine 27

3.2. Majandusaasta aruande koostamise põhiprintsiibid **27**
3.2.1. Bilansi, kasumiaruande ja rahavoogude aruande analüüs 29
3.2.2. Majandusaasta aruande analüüs 32
3.2.3. Horisontaal-ja vertikaalanalüüs 34
3.2.4. Käibekapital 35

3.3. Suhtarvude analüüs **36**
3.3.1. Maksevõime analüüsi teoreetilised alused 37
3.3.2. Lühiajalise maksevõime ehk likviidsuse näitajad 38

KOKKUVÕTE **43**

ЗАКЛЮЧЕНИЕ **45**

VIIDATUD ALLIKAD: 47

SISSEJUHATUS

Käesolev töö on kirjutatud teemal "Majandusaasta aruande analüüs AS Baltika näitel". Töö eesmärgiks on aasta-aruannete analüüs kolme aasta majandustegevust ning finantsanalüüsi põhjal hinnangu andmine. Ettevõtte peamiseks eesmärgiks on teenida kasumit, ehkki kasumi kasv ei tähenda veel, et ettevõtte tegevus on järjepidev ja ettevõte areneb õigetes suundades. Ettevõtte finantsjuhtimise üheks ülesandeks on ettevõttesse tuleva ja ettevõttest väljamineva rahavoo liikumise kontroll eesmärgiga tagada ettevõtte jätkusuutlik areng ja maksevõimelisus. Sellepärast on ettevõtte maksevõimelisus üks olulisemaid valdkondi, mida vaadeldakse ettevõtte finantsseisundi analüüsimisel.

Ettevõtte maksevõime hindamise vajalikkus ilmneb majandustegevuse laiendamisel laenu taotledes või maksuvõlgade olemasolu korral kui Maksu- ja Tolliamet menetleb maksuvõlgade ajatamise taotluse rahuldamist. Maksukorralduse seaduse kohaselt võtab maksuhaldur taotluse rahuldamise otsustamisel arvesse maksukohustuslase varalist seisundit, majandusnäitajaid, varasemat maksuseadustest tulenevate kohustuste täitmist, maksuvõla tasumise ajatamise otstarbekust ja tagatise nõudmise korral esitatud tagatise usaldusväärsust. Selleks, et huvigrupid saaksid oma otsuste tegemiseks vajalikku informatsiooni, on vajalik hinnata ettevõtte finantsseisundit. Üks võimalustest on analüüsida ettevõtte maksevõimet.

Finantsarvestuse aruandluses käsitletakse ettevõtet tervikuna, st finantsaruandeid ei koostata osakondade, tsehhide jm allüksuste kohta. Raamatupidamises fikseeritakse majandustehinguid kahekordse kirjendamise põhimõttel ja informatsioon esitatakse teatud ajaperioodide kohta.

Lõputöö teemaks valis autor majandusaasta aruande analüüsi kiirelt kasvava ettevõtte AS Baltika Grupp näitel. Töös analüüsib autor ettevõtte majandusaasta aruandeid kolme aasta vältel ning teostab finantsanalüüsi põhjal analüüsi. Lõputöö autor hindab likviidsuse seisu, sellest lähtuvalt kohustuste, sealhulgas maksukohustuste tasumise võimet. Antud teemal on teostatud nii teoreetiline kui ka praktiline uurimus. Uurimismeetoditena kasutab autor peamiselt alljärgnevaid analüüsimeetodeid: võrdlev analüüs, vertikaalanalüüs, suhtarvu analüüs ja muud analüüsi meetodid.

Lõputöös selgitatakse, milleks on vaja majandusaasta aruannet ja kuidas peab aktsiaselts esitama majandusaasta aruande. Esitatakse aastaaruande koostamise põhimõtted ja arvestusmeetodid, rahavoogude- ja kasumiaruande analüüs. Analüüsitakse, kuidas on kirjeldatav aktsiaseltsi majanduslik ja finantsalane võimekus eri vaatenurkadest lähtuvalt. Milline on maksude tasumise võimekus.

Majandusaasta aruanne annab kõrvaltvaatajale ülevaatliku pildi vaadeldavast raamatupidamiskohustuslasest. Aruannet koostades on palju tingimusi, mis peavad olema täidetud – kajastatav informatsioon peab olema objektiivne, õige ja õiglane ning arusaadav. Aruandes kajastatakse oluline informatsioon, mis annab andmed ettevõtte finantsseisundi, majandustulemuse ja rahavoogude ning omakapitali muutuste kohta. Majandusaasta aruande koostamisel tuleb tähelepanu pöörata, et see dokument on ettevõtte parim visiitkaart.

Töö teoreetilises osas selgitatakse ettevõtluskeskkonna kujunemist tervikuna, tuuakse välja ettevõtluse alused. Käsitletakse finantsjuhtimise üldiseid eesmärke ning vaadeldakse seda seoses maksukeskkondlike mõjudega. Avatakse finantsanalüüsiks vajaminevate finantsaruannete sisu ja tutvustatakse finantsanalüüsi erinevaid meetodeid.

Analüüsi andmeid vaadeldakse kogumina, et tekiks võimalikult reaalne pilt ettevõtte majanduslikust seisundist. Käesoleva töö analüüsitulemused pakuvad huvi ettevõttest huvitatud erinevatele ettevõtte välistele huvigruppidele, sealhulgas maksuhaldurile, pankadele, investoritele.

1. ETTEVÕTLUS

1.1. Ettevõtluse olemus

Eesti Vabariigi Põhiseaduses on sätestatud, et igaühel on õigus vabale eneseteostusele ja Eesti kodanikel on õigus tegeleda ettevõtlusega ning koonduda tulundusühingutesse ja -liitudesse. Seadus võib sätestada selle õiguse kasutamise tingimused ja korra. Kui seadus ei sätesta teisiti, siis on see õigus võrdselt Eesti kodanikega ka Eestis viibivatel välisriikide kodanikel ja kodakondsuseta isikutel.

Autori arvates on ettevõtluse ja ettevõtte olemuse avamine suhteliselt keeruline. Õigusaktid määratlevad ettevõtlust ja ettevõtet erinevalt, mis on tinginud nende seaduste eripärast.

Ettevõtlus majanduslikus tähenduses on kasumit taotleva ettevõtte asutamine, tegevuses hoidmine, arendamine ja laiendamine. Ettevõtlus on majandustegevus, mille eesmärgiks on tulu saamine kauba tootmise ja teenuse osutamise teel.

Äriseadustiku kohaselt loetakse ettevõtteks majandusüksust, mille kaudu ettevõtja tegutseb. Ettevõtja on füüsiline isik, kes pakub enda nimel tasu eest kaupu ja teenuseid ning kaupade müük ja teenuste osutamine on talle püsivaks tegevuseks. Ettevõtja võib olla ka äriseadustikus sätestatud äriühing. Ettevõte koosneb asjadest, õigustest ja kohustustest, mis on määratud või olemuselt peaksid olema määratud ettevõtte tegevuseks. Sisuliselt sätestab Äriseadustik ettevõtluse kui tulumaksu subjektiga seonduva, sealhulgas ettevõtte õigusvõime tekkimise, tegevuse ja likvideerimiskorra.

Tulumaksuseadus on sätestanud ettevõtluse olemuse järgnevalt: ettevõtlus on isiku iseseisev majandus- või kutsetegevus, sealhulgas ka notari ja kohtutäituri ja vandetõlgi kutsetegevus ning vabakutselise loovisiku loometegevus, mille eesmärgiks on tulu saamine kauba tootmisest, müümisest või vahendamisest, teenuse osutamisest või muust tegevusest, kaasa

arvatud loominguline või teaduslik tegevus. Tulumaksuseaduse kontekstis on ettevõtluse mõiste põhitunnuseks tulu saamine ettevõtlusest.

Käibemaksuseaduse §2 lg2 on sätestatud, et ettevõtlus on isiku iseseisev majandustegevus, mille käigus võõrandatakse kaupa või osutatakse teenust, olenemata tegevuse eesmärgist või tulemustest. Ettevõtlusena käsitatakse ka notari, kohtutäituri ja vandetõlgi ametitegevust. Ettevõtlusena ei käsitata äriühingu ja tema püsiva tegevuskoha vahelist teenuse osutamist. Riigi-, valla- ja linnaasutuse ning avalik-õigusliku juriidilise isiku tegevust käsitatakse ettevõtlusena üksnes siis, kui see tegevus kujutab endast kuuenda direktiivi lisas D sätestatud majandustegevust või selliseid käesoleva seaduse §1 lõikes1 loetletud tehinguid ja toiminguid, mida saavad teha ka teised maksukohustuslased ning mille maksustamata jätmine mõjutab oluliselt konkurentsi. Eestis kehtiva Käibemaksuseaduse sisustamisel on lähtutud Euroopa Nõukogu kuuendast direktiivist 77/388/EMÜ.[1]

Käibemaksuseaduses sätestatud ettevõtlusmõiste juures on oluline, et kaupu võõrandatakse ja teenust osutatakse, kuid siinjuures ei oma mingisugust tähendust asjaolu, et majandustegevuse käigus peaks ettevõtlusest teenima kasumit. Olenemata kasumi või kahjumi olemasolust tuleb ettevõtjal tasuda käibemaksu seadusest tulenevatel asjaoludel. Küll aga omab siinkohal tähendust asjaolu, et isik, kes soovib ennast registreerida käibemaksukohustuslasena maksuhalduri juures peetavas registris, peab tegelema ettevõtlusega. Nimetatud isik on kohustatud tõendama ettevõtluse alustamist või selle toimumist. Siinkohal autor arvab, et maksuhaldur, langetades otsust ettevõtja registreerimise kohta käibemaksukohustuslase registrisse, peaks kindlasti tuvastama ettevõtja tegelikud kavatsused ja reaalsed toimingud. See tagab, et nimetatud registrisse ei satuks sellised ettevõtjad ja ettevõtted, kes reaalselt ei tegutse või kellede maksukäitumine ei ole mingil muul viisil seaduslik. [2]

Ettevõtlus üldmõistena katab kõik majandusalad ja ettevõtluse olemuse oluliseks tunnuseks on iseseisev otsustusõigus majandusaladel kasutada olevate ressursside osas. Seega on oluliseks ettevõtluse tunnuseks iseseisvuse fakt ja tegevuse majanduslik iseloom.

---

[1] Käibemaksuseadus. 10.12.2003-TR I 2003, 82, 554

[2] Käibemaksuseadus. 10.12.2003-TR I 2003, 82, 554

Majanduskeskkonna kujundavad riigis kehtiv seadusandlus ja valitsuse normatiivaktid, riiklikud infrastruktuurid ja Euroopa Liiduga ühinemisega seotud aspektid. Teisalt mõjutavad ettevõtluskeskkonda ettevõtjate isiklikud motiivid.

1.1. AS Baltika kontserni iseloomustus

1.1.1. Ajalugu

1928. aastal asutatakse Tallinnas ettevõte Gentleman vihmamantlite tootjana. Kolmkümmend aastat hiljem ettevõte restruktureeritakse ja ta hakkab kandma nime Baltika. 1988. a. alustab ettevõte naisterõivaste tootmist. 1991. aastal luuakse esimene meesterõivaste kollektsioone tootev ettevõte Baltman. 1991.a. avatakse esimene kauplus Eestis, 1993-2000 avatakse kauplused Leedus, Venemaal, Lätis, Ukrainas ja Poolas.
2002. aastast algab strateegiline pööre vertikaalselt integreeritud ärimudeliga rõivakaubandusettevõtteks. 2006. aastal avab Baltika 100. kaupluse ja omandab Eesti tuntud kaubamärgi Ivo Nikkolo. 2007. a. jõuab Baltika konkursil European Business Awards 2007 konkursil finalistide hulka kahes kategoorias. Turule tuuakse Mosaici lasterõivad ja esimene kauplus avatakse Tšehhis.

1.1.2. Eesmärk, missioon, visioon ja strateegia

2007. aastal jätkab Baltika Grupp kiire ja kasumliku laienemise strateegia elluviimist:
Grupi eesmärgiks 2007. aastal on vähemalt 40%-ne müügitulude kasv. Aasta jooksul on plaanis avada 20–25 uut poodi, mis tõstab Grupi poodide koguarvu aasta lõpuks 132–137-ni. Jätkatakse laienemist Kesk- ja Ida-Euroopas. Baltikal on eesmärgiks siseneda ühele kuni kahele uuele turule (Tšehhi ja Rumeenia). Baltika Grupi brutomarginaal jätkab tõusmist (2006. aasta tulemus ligi 55%). Baltika Grupi brändid toovad 2007. aasta jooksul turule uued tootegrupid: Mosaic lansseerib kevad-suvisel hooajal oma esimese lasterõivaste kollektsiooni ja Monton esitleb sügishooajal jalanõude kollektsiooni. Ivo Nikkolo alustab 2007. aastal

laienemist teiste Balti riikide jaeturgudele. Jätkuvad investeeringud jaesüsteemi ja varude juhtimise infotehnoloogiasse.[3]
Tallinna Lasnamäe Tööstuspargis valmib 2007. aasta sügisel uus tootmiskompleks, kuhu kolib seni kesklinnas Veerenni 24 asuv Grupi suurim tootmisettevõte Baltika Tailor. Peale seda on Baltikale kuuluv kesklinna kinnistu valmis laiaulatuslikuks arendustegevuseks.

Baltika Grupp on kiirelt kasvav rõivakaubandusettevõte, mis tegutseb Baltikumi ja Ida-Euroopa turgudel. Grupp opereerib Montoni, Mosaici, Baltmani ja Ivo Nikkolo jaekette. Baltika kasutab vertikaalselt integreeritud ärimudelit, mis ühendab rõivakollektsioonide loomise, tootmise ja jaekaubanduse ning võimaldab pakkuda uusi moerõivaid igal nädalal.

Missiooniks on luua kvaliteetmoodi, mis võimaldab inimestel ennast väljendada ja hästi tunda. Baltika eesmärk on olla spetsialiseeritud moe jaemüüja Kesk- ja Ida-Euroopa regioonis.

Strateegilisteks tugevusteks võiks nimetada, et ettevõtte on kõrgete eesmärkidega õppiv organisatsioon, omatakse paindlikku vertikaalselt integreeritud ärimudelit, tsentraliseeritud juhtimist koos tugevate turuorganisatsioonidega ning laia kliendibaasi katvat brändiportfelli.

1.1.3. Jaemüük ja kasum

2006.aastal jätkas Baltika oma kaupluste võrgu laiendamist senisest kiiremas tempos – Baltika Grupi keskmine müügipind suurenes 30% võrreldes 8%-se kasvuga 2005.aastal. Selle tulemusena kiirenes 2006.aastal ka jaemüügi kasv ning ulatus ligi 35%-ni (2005: 30%). Grupi jaemüük ulatus 2006.aastal 736 miljoni kroonini.
Võrreldavate poodide (like-for-like) müük kasvas 2006. aastal 13%. Pood on võrreldav, kui see on olnud avatud muutumatul kujul nii aruandeperioodil kui sellele eelnenud võrreldaval perioodil. Kiire kasvu tulemusena suurenes ka jaemüügi osakaal grupi müügituludes. 2006. aastal moodustas jaemüük Grupi müügituludest 82% võrreldes 80%-ga 2005. aastal. 2006. aastal tõusis grupi müügiefektiivsus (müük/m2) 3% võrra. Suure hulga poodide avamise

[3] AS Baltika majanduaasta aruanne 2006

tulemusena on grupi keskmise müügiefektiivsuse kasv eelmise aastaga võrreldes aeglustunud, sest uutel poodidel on käivitusperioodil madalam müügiefektiivsus. 2006. aastal avati palju uusi kauplusi Venemaal ja Ukrainas ning liiguti pealinnadest teistesse suurematesse linnadesse, kus uute kaubanduskeskuste käivitumine ja seetõttu ka poodide käivitumine võib võtta 12–18 kuud. Samas saavutavad olemasolevates tugevates ostukeskustes avatud poed planeeritud müügiefektiivsuse pea kohe. Müügiefektiivsusele avaldab mõju ka poeformaatide suurenemine. Üle poole 2006. aastal avatud Montoni poodidest on 300-ruutmeetrised või suuremad. 2006. aasta novembris avati seni suurim pea 500-ruutmeetrine Montoni pood ühes Moskva esinduslikemas kaubanduskeskuses Evropeiski, mis on heaks näiteks brändi strateegilisest suunast hakata opereerima suurematel pindadel.

2006. aastal muutus varude juhtimine Baltika Grupis veelgi efektiivsemaks – aastaga paranes varude käibekordaja 9% võrra 4,9-lt 5,4-le. Lähiaastate laienemise ja varude juhtimise seisukohalt teostati strateegiliselt tähtis investeering – tegevust alustas uus logistikakeskus, mille läbilaskevõime on vanast oluliselt suurem. Uus logistikakeskus võimaldab kiiremini käsitleda suurenevaid kaubavoogusid, muutes varude juhtimise paindlikumaks ja operatiivsemaks. 2006. aastal tõusis veelgi enam prioriteetseks valdkonnaks investeeringud klienti. Viidi läbi laiaulatuslikud müügi- ja teenindusalased koolitused. Lisaks arendati kahe brändi, Montoni ja Mosaici, poekontseptsioone luues paindlikud ja ostjatele mugavad ning atraktiivsed poekeskkonnad, mida saab kohaldada erinevate suurustega pindadele. Mainitud meetmete tulemusena on paranenud poodide teenindustase ning suurenenud püsiklientide arv. 2006. aastal kasvas Baltika poodide külastajate arv 37% võrra. Strateegilisi eesmärke ja tuleviku kasvu silmas pidades laiendati ettevõtte brändiportfelli Ivo Nikkolo kaubamärgi ostmisega, millega siseneti naiste premium moe turule. Lisaks viidi aasta alguses edukalt läbi ühe brändi nimevahetus – CHR/Evermen muudeti Mosaiciks – seda selleks, et kaubamärgi kõlapildi lihtsustamisega suurendada kontseptsiooni läbilöögivõimet rahvusvahelisel turul

2006. aasta oli Baltika Grupi kolmeaastase strateegilise perioodi, mille eesmärgiks on kasumlik kasv, esimene aasta. Aasta oli edukas, ettevõte laienes kiiresti ning valmistas ette mitmed projektid tuleviku kasvu seisukohalt (uue logistikakeskuse ehitus, uue brändi ost, brändi nimevahetus, poekontseptsioonide arendused, uute tootegruppide ettevalmistamine ja

turuletoomine). Kuigi ettevõte laienes kiiresti ning riskantsematel turgudel nagu Venemaa ja Ukraina, kus poodide käivitumine võtab kauem aega ning avaldab survet kasumimarginaalidele, säilitas ettevõte tugeva kasumlikkuse. Tulemusi toetasid jätkuvalt jaemüügi kiire kasv (+35%), sealhulgas võrreldavate poodide müügi tugev kasv (+13%), suurenenud müügiefektiivsus (+3%) ning paranenud varude juhtimine. 2006. aasta kokkuvõttes suutis ettevõte brutomarginaali tõsta 54,5%-ni võrreldes eelmise aasta 51,6%-se tasemega.
Brutorentaabluse tõusule aitasid kaasa paranenud sisseostu marginaalid ja täpsem hinnapoliitika. 2006. aasta brutokasum oli kokku ligi 491 miljonit krooni kasvades 40% võrreldes 2005. aastaga

Grupi tegevuskulud kasvavad seoses jaesüsteemi laienemisega. Vaatamata sellele, et uute poodide müügiefektiivsus on käivitumisperioodil madalam, samas kui opereerimiskulud kajastuvad täies mahus, jäi Baltika 2006. aasta ärirentaabluse tase eelmise aastaga võrreldes praktiliselt samaks. 2006. aasta ärirentaabluseks kujunes 10,8% võrreldes 11%-ga 2005. aastal. Grupi 2006. aasta ärikasum ulatus 97 miljoni kroonini ning kasvas aastaga 30%.

Baltika ärikasum sisaldab 2006. aastal muude äritulude all ka ühekordse iseloomuga tulusid kinnisvara müügist ja ümberhindlusest summas 12 miljonit krooni. Kolmandas kvartalis teeniti Tallinnas Lasnamäe Tööstuspargis asuva kinnistu hoonestusõiguse müügist tulu 7,5 miljonit krooni. Antud kinnistule ehitati 2007. aasta novembriks tootmishoone, kuhu koliti Baltika ühisettevõtte OÜ Baltika Tailor Tallinna kesklinnas asuv õmblusvabrik. Neljandas kvartalis saadakse kinnisvarainvesteeringute ümberhindlusest tulu 4,4 miljonit krooni. 2005. aastal saadi ühekordset tulu kinnisvarainvesteeringute ümberhindlusest summas 14 miljonit krooni.

2006.aastal avaldasid valuutakursside muutused ettevõttele negatiivset mõju. Muud ärikulud sisaldasid 2006.aastal valuutakursside muutusest teenitud kahjumit summas 4,7 miljonit krooni. 2005.aastal saadi valuutakursside muutustest kasumit 4,9 miljonit krooni, mis kajastub muudes ärituludes. Grupi finantskulud ulatusid 2006.aastal 6 miljoni kroonini kasvades eelmise aastaga võrreldes 53%. Põhiline osa on finantskulude kasvust tingitud

valuutakursside mõju – 2005. aasta kasum valuutakursside muutusest (645 tuhat krooni) asendus 2006. aastal kahjumiga valuutakursside muutusest (-863 tuhat krooni). Intressikulud olid 2006. aastal kokku 5,7 miljonit krooni kasvades aastaga ligi 6%.

Baltika Grupi 2006. aasta kasum enne tulumaksu ulatus 91,3 miljoni kroonini kasvades eelmise aastaga võrreldes 28,7%. Kokku teeniti 2006. aastal puhaskasumit (peale makse ja vähemusosalust) 87,4 miljonit krooni, mis teeb puhaskasumi aastaseks kasvuks 20,2%. 2006. aasta puhasrentaabluseks kujunes 9,7% (2005: 10,7%).

2006. aastal oli Baltika omakapitali tootluseks 35,9% (2005: 44,1%) ning Grupi koguvarade tootluseks 18,3% (2005: 22,2%).

1.1.4. Tootmine ja töötajad

Baltika Gruppi kuulub kolm tootmisettevõtet: OÜ Baltika Tailor, AS Elina STC ja AS Virulane. Kõrge kvaliteediga, paindlik ja kiire reageerimisega tootmine on oluliseks osaks Grupi vertikaalses ärimudelis. Baltika jaesüsteem on kasvanud kiiresti ning selleks, et laienemise jätkudes kindlustada ettevõttele suuremas mahus tootmisbaas, on Baltika suurendanud kontrolli Gruppi kuuluvates tootmisettevõtetes. 2006.aastal suurendas Baltika oma osalust nii Elinas kui Virulases. Elinas omandati täiendavalt 12,4% aktsiatest, mille tulemusena Baltika osalus tütarettevõttes suurenes 62,5%-ni ning Virulases 3,4%, mille tulemusena Baltika osalus suurenes 82,7%-ni. 2007. aasta veebruaris sõlmiti ostu-müügi leping 50%-lise osa tagasiostmiseks ühisettevõttes
OÜ Baltika Tailor, mille tagajärjel saab Baltika ettevõtte 100%-liseks omanikuks.
2007. aasta märtsis suurendas Baltika oma osaluse Elinas 100%-ni.[4]

Baltika Grupis töötas 2006.aasta lõpu seisuga 1 915 (31.detsember 2005: 1 678) inimest, sealhulgas jaekaubanduses 857 (630), tootmises 866 (896) ning peakontoris 192 (152) inimest. Aasta jooksul suurenes Grupi töötajate arv 237 inimese võrra, kusjuures kõige suurem kasv toimus uute poodide avamise tulemusena jaekaubanduses (+227). 2006. aasta lõpu seisuga

[4] AS Baltika majandusaasta aruanne 2006

töötas väljaspool Eestit 689 (483) inimest ehk 36% Grupi töötajatest. Aasta keskmine töötajate arv kontsernis oli 2006. aastal 1 777 (2005: 1 651).[5]

[5] AS Baltika majanduaasta aruanne 2006

2. FINANTSJUHTIMINE

2.1. Finantsjuhtimise eesmärgid ja maksukeskkonna mõjud

Finantsjuhtimine tegeleb majandusliku väärtuse või jõukuse säilitamise ja loomisega. Finantsjuhi kohustused varieeruvad sõltuvalt firma tuluallikatest, tegevusalast, finantseerimisvajadusest ja juhtkonna strateegilistest kavatsustest.

Finantsjuht peab tegelema ka mitmesuguste raamatupidamisküsimustega, tegema koostööd nii sise-kui välisaudiitoritega ning esitama regulaarselt aruandeid.[6]

Ettevõtte finantsjuhtimise eest vastutav isik peab olema võimeline langetama kvaliteetseid otsuseid, korraldama ettevõtte rahaasju – seadma sisse raamatupidamine ja säilitama dokumente, oskama vajadusel kasutada erinevaid finantsteenuseid ning hindama finantsturgudel toimuvate muutuste mõju oma ettevõttele.[7]

Finantsjuhi üheks täiendavaks kohustuseks on lisaks raamatupidamisarvestusele pidada arvestust maksustamise seisukohalt tähendust omavate asjaolude kohta.

Finantsjuhtimine on meeskonnatöö, eeldades, et ettevõtte minevik ja tulevik on samaaegselt fookuses, põhinedes nii kvantitatiivsel kui kvalitatiivsel informatsioonil.

Finantsjuhtimine keskendub kolme tüüpi otsustele:

1. Investeerimisotsused. Otsused selle kohta, kuidas investeerida.
2. Finantseerimisotsused, otsused selle kohta, kuidas neid tegevusi finantseerida

[6] Scott, D, F. Martin, J, d. Petty, J, W. Kewon, A, J. 2000. Finantsanalüüs. Tallinn: OÜ Külim, 8

[7] Bragg, S, M. 2005. Uus finantsjuhtimise käsiraamat. Tartu: OÜ Fontes Kirjastus OÜ,14.

3. Rahavoogude juhtimisega seotud otsused, mis määravad, kuidas juhtida ettevõtte finantsressursse kõige efektiivsemal viisil.[8]

Riskide maandamiseks püüab kontsern tegutseda paindlikult jälgides pidevalt müügimahtusid ja konkurentide tegevust, tehes vajadusel muudatusi hinnatasemetes, turundustegevuses ja pakutavates kollektsioonides. Lisaks tsentraalsele informatsiooni kogumisele ja hindamisele on analüüsil ja tegevuse planeerimisel oluline roll igal sihtturul asuval turuorganisatsioonil, mis ühelt poolt võimaldab saada kiire ja vahetu tagasiside turul toimuvast ning teiselt poolt arvestada adekvaatselt kohalike oludega.

Kuna paindlikkuse suurendamisel on oluline roll kontserni konkurentsivõime tõstmisel, tehakse pidevaid pingutusi olulisemate äriprotsesside tsükliaegade lühendamiseks ja võimalike hälvete mõju minimeerimiseks. Avatus muutustele ja kiire reageerimine võimaldavad parandada varude kogust ja struktuuri ning kollektsioonide vastavust tarbijate ootustele.

Olulisimaks tegevusriskiks on risk, et kontsern ei suuda luua tarbijate ootustele vastavaid kollektsioone ja et kaupu ei ole võimalik soovitud ajal ja koguses müüa. Samuti on oluline risk, et Kontserni infosüsteem ei suuda tagada piisavalt kiiret ja tõest informatsiooni otsuste langetamiseks.

Olulisemaks ettevõtte toimimise ajendiks on selle omaniku soov teenida kasumit.

Finantsjuhtimise eesmärgiks on ka pankrotiohu prognoosimine. Eesti majandus on olnud viimastel aastatel pideva majanduskasvu faasis ning sellele teemale ei ole piisavalt tähelepanu pööratud. Nüüd, kus finantsanalüütikud juhivad avalikkuse tähelepanu esimestele majanduse langusfaasi tunnustele, peaks finantsjuhtimisega tegelevad isikud erilist tähelepanu pöörama äriühingute majanduslike tehingute kajastamisele ning saadud andmete tõlgendamisele.

Eesti pankrotiseaduse kohaselt on pankrot võlgniku kohtuotsusega väljakuulutatud maksejõuetus, mis väljendub selles, et võlgnik ei suuda rahuldada võlausaldaja nõudeid. Suutmatus nõudeid tasuda ei ole majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine.[9]

---

[8] Finantsjuhtimine http://www.neti.ee/cgi-bin/cache?query=finantsjuhtimine&alates=0&url=http%3A%2F%2Fwww.hot.ee%2Ftrool%2FKA-15Loeng.htm 20.02.2007

[9] Maksukorralduse seadus. 20.02.2002.-RT I 2002, 26,150

Pankrotiseadus 01.01.2004.-RT I 2003, 17, 95

Ettevõtte pankrotistumise võimalusi suurendavad:

1. Ettevõtte tulud on võrreldes samalaadsete ettevõtetega liiga väikesed
2. Tehniline maksejõuetus, mis on tingitud likviidsete vahendite puudumisest. Kui ettevõttel õnnestub osa oma vara muuta likviidseks, võib ta muutuda jälle maksejõuliseks.

Tänases majandussituatsioonis võiks pankrotistumise ohu põhjusteks nimetada lisaks eeltoodule veel liigset laenamist ja halbu investeeringuid.

Pankrotiohule viitab negatiivne omakapital, kahjum viimastel majandusaastatel ja lühiajaliste kohustuste märkimisväärne suurenemine.

Tänases majandusolukorras ei saa välistada ka pahatahtlikult tekitatud maksejõuetust, mille tunnusteks on varade aktiivne realiseerimine ehk nn. "kantimine", töötajate vähenemine või puudumine, sagedane juhatuse liikmete vahetus või tegevuskoha ümberregistreerimine.

Finantsjuhtimist mõjutab ka maksukeskkond. Kui muutub maksundust puudutav riiklik poliitika, siis muutuvad ka finantsjuhtimise otsused. Riigi huviks on, et ettevõtjad ei varjaks oma maksustamisele kuuluvaid käibeid, töötajatele makstud tasusid ning ei jätaks neilt arvestamata ja tasumata maksukohustusi.

Maksukeskkonnast tulenevad maksukohustused mõjutavad otseselt investeeringutelt saadavat tulu ning seeläbi võivad kallutada investoreid otsuste tegemisel erinevate finantsteenuste valimisel.

Siinkohal nimetaks olulised maksuseadusandluse aspektid:

1. dividenditulu mittekaasamine korporatsioonidelt saadud dividendidele
2. amortisatsiooni mõju firma maksudele
3. põhitegevuskahjumite puhul maksude arvutamine

4. kapitalikulude ja –tulude arvessevõtmine[10]

Eesti maksusüsteem on läbinud mitmeid arenguid, mis soodustavad ettevõtlust ja finantsotsuseid. Siinkohal tõstaks autor esile kehtivat tulumaksuseadust, mille kohaselt tõusis märkimisväärselt ettevõtete konkurentsivõime. Tulumaksuseaduse kohaselt ei kuulu ettevõtte kasum maksustamisele tulumaksuga. [11]

Seega kogu ettevõtlusest laekuv tulu, mille ettevõte jätab käibekapitaliks või investeerib tagasi tootmisesse, ei ole enam maksuobjekt. Sellisel viisil tagasiinvesteerimine arendab ettevõtlust, aitab luua täiendavaid töökohti, suurendada sisemajanduse koguprodukti.

Vaatamata soodsale tulumaksukeskkonnale, sooritatakse ettevõtjate ja ettevõtete poolt hulgaliselt käibemaksu pettuseid. Ärilisel eesmärgil võivad ettevõtlusega tegelevad isikud kasutada pettuse toimepanemiseks skeemi, mille kohaselt liiguvad vaid arved, mitte kaup või teenus, ning eesmärk on saada riigilt enammakstud käibemaks tagasi. On ka petuskeeme, kus kaupa või teenust karussellitatakse äriühingute kaudu.

Selliseid äriühinguid, kes osalevad käibemaksu pettustes reaalset ettevõtlust omava ettevõtte juhtimisel, võiks tinglikult nimetada "puhverfirmadeks" ja "arvete väljastajateks ehk "arvevabrikuteks."

"Puhverfirmade" all mõeldakse äriühinguid, kes äriregistris registreerimise järel ei ole esitanud deklaratsioone või esitavad deklaratsioone, millel näitavad müügi ja ostukäivet võrdsena või deklareeritud enammakstud käibemaksu ei küsi tagasi vaid jätavad järgmisteks perioodide enammakseteks. Enamasti sellistel äriühingutel majandustegevus puudub või seda varjatakse. Teiseks oluliseks "puhverfirma" tunnuseks äriühingu juures on see, et äriühingus töötab alla 8 töötaja, käive on üle 5 miljoni krooni ja tasutud käibemaks on alla 50 tuhande krooni.[12]

---

[10] Raudsepp, V. 1999. Finantsjuhtimisalused. Tallinn: OÜ Külim, 185

[11] Scott, D, F. Martin, J, d. Petty, J, W. Kewon, A, J. 2000. Finantsanalüüs. Tallinn: OÜ Külim, 19

[12] Ringkiri puhverfirmade, arvete väljastajate ning nende kasutajate kontrollimise vajadustest ja tööprotsessist.

Arvete väljastaja ehk siis "arvevabrik" on isik, kes väljastab teisele isikule maksude tasumisest kõrvalehoidmiseks fiktiivseid arveid. [13]

Nii "puhverfirma" kui "arvevabrik" ei oma reaalset majandustegevust. Ärilistel eesmärkidel kasutatakse reaalmajandusliku ettevõtte poolt eelnimetatud ettevõtteid selleks, et vähendada käibemaksukohustust. On ka teised vajadused, mis on tingitud soovist tasuda töötajatele ümbrikupalka, korraldada firmapidu või on hoopiski vajadus tasuda altkäemaksu soodsamate tingimuste saavutamiseks.[14]

Samas pole välistatud sama skeemi kasutamine likviidsusprobleemide ületamiseks. Kui tehingu ahelasse on kaasatud "puhverfirma" või "arvevabrik", siis sellised variühingud on valdavalt maksuõigusrikkumise toimepanemise vahendiks.

[13] Võimre, U. 2005. Käibemaks. MTA prioriteedid aastatel 2006. Maksu-ja Tolliameti juhtide infopäev. 17.11.2005. Tallinn, 5

[14] Ringkiri puhverfirmade, arvete väljastajate ning nende kasutajate kontrollimise vajadustest ja tööprotsessist.

2.2. AS Baltika finantseesmärgid 2006-2008

AS Baltika on seadnud 2006-2008.a. finantseesmärgid järgmiselt: müügituludekasv vähemalt kaks korda võrreldes 2005.aastaga. Poodide arv 160-180. Brutorentaablus vähemalt 52%. Omakapitali tootlus vähemalt 30%.

Baltika Grupp teenis 2006. aastal 87,4 miljoni krooni suuruse puhaskasumi ning saavutas puhasrentaabluseks 9,7% (2005:10,7%). Grupi puhaskasum suurenes 2005. aastaga võrreldes 20,2%. Baltika müügitulud kasvasid 2006. aastal 32,1%, kusjuures jaemüügis saavutati 34,7%-ne kasv ning hulgimüük suurenes 24,6%. Grupi 2006. aasta brutorentaabluseks saavutati 54,5% võrreldes 51,6%-ga 2005. aastal. Ärirentaablus ulatus 10,8%-ni (2005: 11,0%).

2.3. AS Baltika finantsnäitajad

2.3.1. Bilanss

2006.aasta 31.detsembri seisuga ulatus Baltika konsolideeritud bilansimaht 596,4 miljoni kroonini kasvades aastaga 58% võrra. Bilansis kajastatud varad ja kohustused on suurenenud ettevõtte kiire laienemise tulemusena. Seoses suurenenud hulgimüügiga ning krediidimüügilepingu tingimustega on Grupi nõuded ostjatele aastaga kasvanud 46,8 miljoni krooni võrra 86,4 miljoni kroonini. Muud nõuded ja ettemakstud kulud kasvasid peamiselt Venemaal ja Ukrainas ettemakstud rendi ja käibemaksu suurenemise tagajärjel.

2006. aasta lõpus moodustasid varud kokku 200,7 miljonit krooni kasvades aastaga 56,2 miljoni krooni ehk 39% võrra. Varude kasv tuleneb jaesüsteemi laienemisest ehk poodide arvu suurenemisest. Vaatamata kiirele laienemisele on aasta jooksul Grupis varude juhtimise efektiivsus tõusnud – varude käibekordaja (müügitulu/keskmised varud) tõusis eelmise aasta jooksul 4,9-lt 5,4-le.

Seoses jaesüsteemi olulise suurenemisega on kasvanud ka võlad tarnijatele e aastaga 51,7 miljoni krooni võrra ulatudes aasta lõpu seisuga 96,5 miljoni kroonini.

Baltika Grupi omakapital kasvas 2006. aastal 96,3 miljoni krooni võrra ja oli aasta lõpu seisuga 304,2 miljoni krooni.

2.3.2. Rahavood

Seoses jaesüsteemi kasvu ning suurenenud käibekapitali vajadusega vähenesid Grupi 2006.aasta rahavood äritegevusest 2005.aastaga võrreldes 44,4 miljoni krooni võrra ning olid kokku 30,2 miljonit krooni. 2006.aastal kasvasid oluliselt Grupi varud, nõuded ostjatele ning võlgnevus tarnijatele.

Märkimisväärselt suurenenud investeeringute tagajärjel ulatusid Grupi rahavood investeerimistegevusest -96,8 miljoni kroonini võrreldes -25,8 miljoni krooniga 2005.aastal. Äritegevuse finantseerimiseks suurendati pangalaenusid ning viidi läbi kaks võlakirjaemissiooni. Raha saadi ka aktisakapitali suurendamisest vahetusvõlakirjade konverteerimise teel. Pangalaenude tagasimaksed ulatusid 2006.aastal 12,7 miljoni kroonini. Lisaks maksti aktsionäridele dividende summas 12 miljonit krooni.
Rahavoog finantseerimisest oli 2006. aastal kokku 54 miljonit krooni. Kokkuvõttes vähenesid Grupi rahavood 2006.aastal 13,4 miljoni krooni võrra. 2005.aastal suurenesid Grupi rahavood sama summa ehk 13,4 miljoni krooni võrra.

Peale Euroopa Liiduga liitumist 2004. aasta mais on Balti riikides kasvanud tööjõu väljavool, millel on oma mõju ka jaekaubandussektorile. Konkurents on tihenenud kvaliteetse tööjõu värbamisel. Baltika on teadvustanud atraktiivse tööandja kuvandi rolli olulisust jätkusuutliku arengu tagamiseks ning lähisaastate üheks eesmärgiks on positsioneerida end kui kõige atraktiivsem tööandja moealal meie turgudel. Üheks vahendiks siin on ka atraktiivsete motivatsiooniprogrammide, sealhulgas vahetusvõlakirjaprogrammide, kasutamine.

Baltika Grupi töötajatele maksti 2006. aastal kokku töötasusid summas ligi 138 miljonit krooni. Nõukogu ja juhatuse liikmete tasud ulatusid kokku 6 miljoni kroonini.

3. MAJANDUSAASTA ARUANNE JA FINANTSANALÜÜS

3.1. Majandusaasta aruande vormistamine

3.1.1. Raamatupidamise aastaaruande vormistamine

Aastaaruande vormistamise ja esitamisega seotud õigusnormid on jagatud Raamatupidamise seaduse (RPS), Äriseadustiku (ÄS) ja Tulumaksuseaduse vahel (TMS) nii, et korrektse kõigi sätetega kooskõlasoleva tegevuskäigu leidmine võib osutuda keerukaks ülesandeks. Kuigi detailides esineb spetsialistide vahel jätkuvalt eriarvamusi, on lõputöö autori eesmärk tutvustada üht võimalikku stsenaariumi, millest võiks praktikas lähtuda majandusaasta aruande koostamisel.

Vahet tuleb teha majandusaasta aruandel ja raamatupidamise aastaaruandel. Nimelt koosneb raamatupidamise aastaaruanne bilansist, kasumiaruandest ja aastaaruande lisadest (RPS §18 lg1). Majandusaasta-aruanne omakorda koosneb aga raamatupidamise aastaaruandest, tegevusaruandest, audiitori järeldusotsusest ja kasumijaotamise ettepanekust (ÄS §332 lg2; RPS §22 lg1). Seega on raamatupidamise aastaaruanne vaid üksosa majandusaasta aruandest.

3.1.2. Koostamise ja kinnitamise käik

Juhatus koostab raamatupidamise aastaaruande ja tegevusaruande, allkirjastab need ja esitab audiitorile (ÄS §332 lg1; RPS §22 lg2 p 1-2). Sellel etapil ei ole allkirjastamise nõuet seaduses otseselt sätestatud. Juhatusel on esmane vastutus raamatupidamise aastaaruande õigsuse eest. Juhatuse allkirjad on aruandel eelduseks, et audiitor allkirjastaks järeldusotsuse. Peale audiitorkontrolli sooritamist esitab audiitor järeldusotsuse, milles avaldab oma arvamuse, kas raamatupidamise aastaaruanne kajastab või ei kajasta õigesti ja õiglaselt ettevõtte finantsseisundit ja majandustegevuse tulemust (Audiitortegevuse eeskirjad). Audiitor tutvub tegevusaruandega eesmärgiga selgitada, kas selles esitatud info on vastavuses raamatupidamise aastaaruandes esitatud finantsnäitajatega (Audiitortegevuse eeskirjad).

Juhatus teeb kasumi jaotamise ettepaneku, mis on majandusaasta aruande üks osa (ÄS§ 332 lg2-3; RPS §22 lg2 p 4). Juhatus esitab neljast dokumendist koosneva majandusaasta aruande nõukogule, kes vaatab selle läbi ja koostab selle kohta kirjaliku aruande. Nõukogu kirjalik aruanne esitatakse üldkoosolekule koos majandusaasta aruandega, kuid see ei kuulu majandusaasta aruande koosseisu (ÄS §333 lg1). Nõukogul on õigus teha muudatusi kasumi jaotamise ettepanekusse (ÄS §333 lg2). Juhatus peab tagama aktsionäridele võimaluse tutvuda majandusaasta aruandega vähemalt kahe nädala jooksul enne üldkoosolekut (ÄS §332 lg4). Üldkoosolek kinnitab majandusaasta aruande (ÄS §334 lg 1).

Praktikas esineb üldkoosoleku otsuseid, kus on kinnitatud eraldi bilanss, kasumiaruanne ja isegi audiitori järeldusotsus. Ilmselt tulevad sellised sõnastused teatud harjumustest, täna kehtiva seadusandluse taustal ei saa neid otsuseid aga asjakohaseks pidada. Kinnitatud raamatupidamise aastaaruande alusel võtab üldkoosolek vastu kasumi jaotamise otsuse (ÄS §335 lg1). Kuna raamatupidamise aastaaruanne on majandusaasta aruande üks osa, on majandusaasta-aruande kinnitamisega kinnitatud ka raamatupidamise aastaaruanne. Seega ei ole raamatupidamise aastaaruande eraldi kinnitamine vajalik. Kasumi jaotamine on üldkoosoleku pädevuses (ÄS §298 lg1 p7), mistõttu saab kasumi jaotamise otsuse teha ainult üldkoosolek.

Majandusaasta aruande koosseisu kuulub ka juhatuse poolt koostatud kasumi jaotamise ettepanek. Majandusaasta aruande kinnitamisega kiidavad aktsionärid sisuliselt heaks ka kasumi jaotamise ettepaneku, kuid üldkoosoleku poolt vastu võetud kasumi jaotamise otsus fikseeritakse vaid üldkoosoleku protokollis. Kui aktsionärid teevad korralisel üldkoosolekul vahetult peale majandusaasta aruande kinnitamist kasumi jaotamise otsuse, milles otsustatakse dividende mitte jagada, ei välista see uut kasumi jaotamise otsust mõnel erakorralisel üldkoosolekul.

3.1.3. Majandusaasta-aruande vormistamine

Kinnitatud majandusaasta aruandele kirjutavad koos kuupäeva märkimisega alla aktsiaseltsi juhatuse ja nõukogu kõik liikmed (RPS §23 lg1). Sätet tuleks mõista selliselt, et majandusaasta aruandele kui tervikule võib alla kirjutada alles siis, kui üldkoosolek on

majandusaasta aruande kinnitanud. Üldkoosolekule tuleks esitada majandusaasta aruanne, milles on küll juhatuse poolt allkirjastatud eraldi tegevusaruanne, raamatupidamise aastaaruanne ja kasumi jaotamise ettepanek ning audiitori poolt allkirjastatud järeldusotsus, kuid majandusaasta aruande kui terviku allkirjaleht peaks olema täitmata.
Kokkuvõttes tähendab see seda, et enne üldkoosoleku poolset kinnitamist tuleb allkirjastada kõik majandusaasta aruandesse kuuluvad dokumendid eraldi ning alles peale kinnitamist allkirjastatakse majandusaasta aruanne kui terviklik dokument. Nõukogu liikmed kirjutavad alla ainult majandusaasta aruandele kui tervikule.

3.1.4. Esitamine

Juhatus esitab kinnitatud majandusaasta aruande äriregistrile hiljemalt kuus kuud peale majandusaasta lõppu (ÄS §334 lg2). Registripidajale esitatakse dokumendi originaal või notariaalselt tõestatud ärakiri (ÄS §38 lg3). Koos majandusaasta aruandega tuleb äriregistrile esitada üle 10% aktsiatega määratud hääli omavate nimeliste aktsiate omanike nimekiri, kes olid aktsionärid aastaaruande kinnitanud üldkoosoleku toimumise päeval (ÄS §334 lg2). Aktsionäride nimekiri ei ole majandusaasta aruande osa, see esitatakse koos majandusaasta aruandega kui eraldi dokument.
Residendist äriühing, mittetulundusühing, sihtasutus, usuliste ühenduste registrisse kantud juriidiline isik ning avalik-õiguslik juriidiline isik on kohustatud kuue kuu jooksul, arvates majandusaasta lõpust, esitama Maksu- ja Tolliameti piirkondlikule struktuuriüksusele majandusaasta aruande allkirjastatud eksemplari. Aruannet ei pea esitama isik, kellel on õigusaktidest tulenevalt kohustus esitada see äriregistrile või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrile (TMS §55 lg1).

Majandusaasta aruande originaal peab säilima ettevõttes sama olulise dokumendina, nagu on põhikiri, aktsiaraamat jms. Ettevõttest väljapoole tuleks jagada ärakirju, koopiaid või muul moel tirazeeritud eksemplare. Seaduse regulatsioon selles küsimuses on napp, kuid praktilise lahendusena pakutakse järgmised variandid:
- koostada majandusaasta aruanne kolmes originaaleksemplaris, millest üks säilitada ettevõttes, teine anda äriregistrisse ja kolmas maksuametisse;

- koostada majandusaasta aruanne ühes eksemplaris, kuid teha sellest notariaalselt tõestatud koopiad. Notaritel on kindlad dokumendile esitatavad nõuded (näiteks nõue allkirjastada kõik aruande leheküljed).

Praktikas on toiminud ka selline lahendus, kus äriregistrile ja maksuametile esitamiseks on tehtud koopiad kõigist majandusaasta aruandesse kuuluvatest dokumentidest (sh järeldusotsusest) ning originaalallkirjadega on varustatud ainult majandusaastaaruande allkirjalehekülg. Majandusaasta aruande eksemplar, milles kõik dokumendid on originaalid, jääb sellisel juhul ettevõttesse.

3.1.5. Identifitseerimine

Kuna majandusaasta aruanne koosneb reeglina 10-20 leheküljest, millest kõik ei ole allkirjastatud, on peale allkirjastamist võimalik, et osa lehekülgi kas pahatahtlikkusest või juhuslikult allakirjutanute teadmata muudetakse. Sellise riski vältimiseks on audiitoritel tavaks peale auditeerimist aruande lehed tembeldada ning signeerida. Ettevõtte juhtkond saab omalt poolt seda riski maandada kas kõigi aruande lehekülgede identifitseerimisega allkirjastamise või tembeldamise teel või aruande köitmisega enne allkirjastamist.

3.2. Majandusaasta aruande koostamise põhiprintsiibid

Raamatupidamise seaduses on kirjeldatud nõudeid aruande koostamise põhiprintsiipidele. Need printsiibid on rahvusvaheliselt tunnustatud ja neid tuleb järgida. Kinnitatud on kümme põhiprintsiipi, mida peab arvestama juba raamatupidamislausendeid koostades ja majandusarvestuse süsteeme välja kujundades.

Majandusüksuse printsiip – raamatupidamiskohustuslane arvestab oma vara, kohustusi ja majandustehinguid lahus tema omanike, kreeditoride, töötajate, klientide ja teiste isikute varast, kohustustest ning majandustehingutest.

Jätkuvuse printsiip – raamatupidamise aruande koostamisel lähtutakse eeldusest, et raamatupidamiskohustuslane on jätkuvalt tegutsev ning tal ei ole tegevuse lõpetamise kavatsust ega vajadust. Juhul kui raamatupidamise aruanne ei ole koostatud jätkuvuse printsiibist lähtudes, tuleb aruandes märkida rakendatud arvestusprintsiip.[15] Kui on näha, et ettevõtte hakkab hääbuma, tuleb kirjutada see ka majandusaasta aruandesse sisse. Samamoodi tuleb ära märkida süsteemierinevused (kui on olnud vajadus nt kasumiaruande skeemi vahetada).

Arusaadavuse printsiip – raamatupidamise aruandes avalikustatav informatsioon peab olema esitatud nii, et see oleks ülevaatlik ja üheselt mõistetav aruande kasutajatele, kellel on aruandest arusaamiseks piisavad finantsalased teadmised. Asjakohatut teksti ei ole vaja lisada.

Olulisuse printsiip – raamatupidamise aruandes peab kajastuma kogu oluline informatsioon, mis mõjutab raamatupidamiskohustuslase finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid. Oluline on selline aruandeinformatsioon, mille avaldamata jätmine võib mõjutada aruande kasutajate poolt aruande põhjal tehtavaid majandusotsuseid. Väheolulisi objekte võib arvestada ja aruandes kajastada lihtsustatud viisil.
Arvestada tuleb võimalusega, et majandusaasta aruandega saavad tutvuda kõik soovijad – seega ka potentsiaalsed äripartnerid. Tunnistada tuleb oma ettevõtte nõrku kohti ja esile tuua tugevaid külgi.

Järjepidevuse ja võrreldavuse printsiip – raamatupidamise aruande koostamisel kasutatakse jätkuvalt varem kasutatud arvestuspõhimõtteid, aruandlusviise ja aruandeskeeme.

Tulude ja kulude vastavuse printsiip – aruandeperioodi tuludest arvatakse maha perioodipõhiselt tulude tekkega seotud kulud. Väljaminekuid, millele vastavad tulud tekivad mingil muul perioodil, kajastatakse kuludena samal perioodil, mil tekivad nendega seotud tulud. Järgides käesolevat printsiipi, ei ole võimalik tulevasi kulutusi koheselt kuludeks kanda

[15] Alver, L. Alver, J. Reinberg, L. 2004. „Finantsarvestus”

– nt pikad reklaamilepingud jmt. Raamatupidamiskannete koostamisel tuleb mõelda, kas kajastatavad tulud-kulud kuuluvad ikka aruandvasse perioodi või mitte.

Objektiivsuse printsiip – raamatupidamise aruandes esitatav informatsioon peab olema neutraalne ja usaldusväärne.

Konservatiivsuse printsiip – raamatupidamise aruannet tuleb koostada ettevaatlikult ja kaalutletult, et vältida varade ja tulude ülehindamist või kohustuste ja kulude alahindamist. Samas ei ole aruandes õigustatud varade ja tulude sihilik alahindamine või kohustuste ja kulude sihilik ülehindamine ning aruande kasutajate eest varjatud reservide tekitamine.

Avalikustamise printsiip – raamatupidamise aruandes esitatakse kogu informatsioon, mis võimaldab saada raamatupidamiskohustuslase finantsseisundist, majandustulemusest ja rahavoogudest õige ja õiglase ülevaate.

Sisu ülimuslikkuse printsiip – majandustehingute kajastamisel raamatupidamises ja raamatupidamise aruandes lähtutakse nende sisust ka siis, kui see ei ühti nende juriidilise vormiga.

1. See on tihti raamatupidajate komistuskivi, eriti kui tööd on palju kuhjunud ja selget ülevaadet lauale toodud dokumentide tagamaadest ei ole. Seega – ole tähelepanelik raamatupidamisregistrite koostamisega, võta süvenemiseks aega ja kui vaja, küsi tehingu teostajalt üle, kas oled majandustehingu sisust õigesti aru saanud.

3.2.1. Bilansi, kasumiaruande ja rahavoogude aruande analüüs

Raamatupidamisaruanne peaks andma ettevõtte majandusseisule õige ja õiglase hinnangu. Viimasel kümnendil on probleemiks, mis väärtuses kajastada mingit vara, kohustust ja omakapitali. Finantsanalüütiku ülesanne on leida kõikide varade, kohustuste ja omakapitali turuväärtus, sest finantsotsused peavad põhinema turuväärtusel. Maksimeerida tuleb turuväärtust, mitte raamatupidamislikku väärtust. Raamatupidamisaruannetes esitatakse aga

üldjuhul soetusmaksumus ja näidatakse bilansilist jääkmaksumust, vajadusel tehakse jooksvalt varade väärtuse allahindlust, kuid enamasti ignoreeritakse tõusu.[16]

Viimasel kümnendil on palju diskuteeritud ka selle üle, missugust informatsiooni peaks majandusaasta aruanne sisaldama. Küsimus on selles, millist infot avalikustada ja mis on ettevõtte ärisaladus. Eestis kohtab paraku üsna palju ekslikku seisukohta, et majandusaasta aruandes sisalduv on ärisaladus.[17]

Ettevõtted peaksid majandusaasta aruannetes avaldama rohkem finantsjuhtimisinfot. Selleks võiks olla näiteks ettevõtte väärtust puudutav informatsioon.

Tähtis on esitatud informatsiooni usaldusväärsus, võrreldavus ja uudsus. Erinevates riikides kasutatakse erinevaid raamatupidamisstandardeid. Seetõttu on eri riikide ettevõtete rahandusalane võrdlus tihti raske.

Finantssuhtarve kasutades tuleb teada, mis on erinevate raamatupidamiskirjete taga, millised on aruannete seosed jms. Vastasel korral on oht anda ettevõtte majandustegevusele vale hinnang.

Bilans on aruanne, milles on esitatud varad, kohustused ja omakapital. Bilanss on üles ehitatud likviidsuse seisukohast lähtudes: Lääne-Euroopas esitatakse bilansikirjad likviidsuse kasvamise suunas, Eestis vastupidi – likviidsuse alanemise järjekorras.

Kasumiaruanne on finantsaruanne, kus kajastatakse aruandeperioodi tulud ja kulud ning tuuakse välja kasum või kahjum. Kasumiaruanne on kulude analüütiline aruanne. Eestis on kasumiaruandele Raamatupidamise seadusega kinnitatud kaks skeemi: esimene on üles ehitatud kululiikide, teine kulufunktsioonide põhiselt.

---

[16] Alver, L. Alver, J. Reinberg, L. 2004. „Finantsarvestus"

[17] AS Baltika majanduaasta aruanne 2006

Teoorias on finantsaruandluse analüüsi hinnangu andmisel oluline eristada rahalisi ja mitterahalisi kulusid. Olulisemateks mitterahalisteks kuludeks kasumiaruandes on raamatupidamislik materiaalse põhivara kulum ja immateriaalse põhivara kulum. Immateriaalne põhivara on näiteks arvuti tarkvara, kulutused uurimustele, asutamist – ja arenguväljaminekud, litsentsid, patendid, kaubamärgid. Seoses kulumiga on finantsanalüüsis kasutusel näitaja, mida nimetatakse kulumieelseks ärikasumiks.[18]

Kasumiaruanne (tulude ja kulude aruanne) on raamatupidamisaruanne, mis kajastab raamatupidamiskohustuslase aruandeperioodi majandustulemust (tulusid, kulusid ja kasumit või kahjumit).

Kasumiaruandes seatakse vastavusse firma käive teatud perioodil selle saavutamiseks tehtud kuludega.

Kasumiaruanne mõõdab tegevustulemust (kasumit) mingi perioodi vältel (näiteks aasta). Seega erinevalt bilansist, mis fikseerib hetkeseisu, on kasumiaruande tulemus kujunenud pikema perioodi (tavaliselt aasta) vältel, mida peab tulemuste tõlgendamisel kindlasti ka arvestama.

Kasumiaruanne annab vastuse mitte ainult kasumi suuruse, vaid ka selle kohta, kuidas kasum on moodustunud. Kasumiaruandest saab välja lugeda, kui efektiivne on olnud ettevõtte majandustegevus ja spetsiifilisemalt finantstegevus.

Raamatupidamise seaduse kasumiaruande **esimene skeem** esitab kuluelementide järgse kasumiaruande (sisse tuuakse varude muutus ja kapitaliseeritud väljaminekud ärituludena, eristatakse kulum ja tööjõukulud), samas kui **teine skeem** kulufunktsioonide järgse kasumiaruande (brutokasum on toodud müügitulu ja müüdud toodangu vahena, eristatakse funktsioone nagu turustus, üldhaldus kuid puudub tööjõukulude ja amortisatsiooni rida).

[18] Kõomägi, M. 2006. Ärirahandus. Tartu

Kasumiaruande analüüsil tuleks aga arvestada, et aruandes toodud käive ja kulud ei näita antud perioodi tegelikke rahavoogusid, kuna:

- kasumiaruandes on arvestatud ka selle käibe ja kuludega, mille puhul raha ei ole tegelikult liikunud (näiteks krediitmüük), peale selle hõlmavad antud perioodi kulud kõiki kulutusi, mis on tehtud sellel perioodil lähetatud toodangu valmistamiseks. Seetõttu ei pruugi tööliste palgad, teenustasud ja teisedki kulud olla välja makstud perioodil mil need aruandes ära näidatakse.
- kasumiaruandesse on lülitatud teatud kulud, mis tegelikult ei ole rahalised (näiteks amortisatsioonikulud, firmaväärtuse vähenemine).

Hinnang andmisel tuleb arvestada sellega, et bilansis on näitajad teatud kuupäeva seisuga, aga kasumiaruandes on perioodnäitajad. See tekkib analüüsil lisaprobleeme. Näitena võib tuua rentaabluse hindamise probleemi. Kui varade rentaabluse leidmisel võetakse varad aasta lõpu seisuga, siis hinnatakse tõenäoliselt varad üle, sest aasta lõpu varade seis on saavutatud äritegevuse tulemusena, kus on sees ka juba tekkinud kasumi osa. Aastalõpu varade seis ei ole puhaskasumi tekkimisel aluseks olnud. Seetõttu saadakse rentaablused tihti põhjendamatult väiksed. Probleemi lahendamiseks võiks aluseks võtta näiteks aasta keskmise varade seisu.

3.2.2. Majandusaasta aruande analüüs

Bilanss ja kasumiaruanne on ettevõtte tegevuse olulisemad näitajad, kus esitatakse konkreetsed rahalised näitajad. Bilansi ja kasumiaruande analüüs on ettevõtte tegevusaruande analüüs (vt Lisa1,2,3).

Analüüs teostatakse, et vastata alljärgnevatele küsimustele:

- milline on ettevõtte ja tema aktsiate hind;
- kuidas jälgitakse maksuseaduseid;
- antakse hinnang juhtimisorganite tööle.

Bilansi analüüsi eesmärgiks on saada informatsioon ettevõtte finantsolukorrast, rentaablusest ja ettevõtte poliitikast.

Probleeme võib tekkida hinnangu andmisel likviidsusele aasta lõpu näitajaid arvestades. Kõik hinnangud on soovitav anda aasta kohta. Bilanssi analüüsides antakse hinnang ainult aasta lõpu viimase päeva seisuga, sest aasta-aruandes on varade ja kohustuste kirjed esitatud ühe päeva seisuga võrreldes majandusaasta alguse seisu.

Aruannetes tuuakse rahalised absoluutnäitajad, võrdluseks on vaja leida suhtelised näitajad. Selleks saab kasutada järgmisi analüüsi vorme:
- horisontaalanalüüs,
- vertikaalanalüüs,
- rahandussuhtarvude analüüs.

Rahavoogude aruanne on raamatupidamisaruanne, mis kajastab raamatupidamiskohustuslase aruandeperioodi rahavoogusid (raha ja raha ekvivalentide laekumisi ning väljamakseid).

Rahavoogude aruanne hõlmab kolme põhilist osa:
- rahavood põhitegevusest,
- investeerimistegevusest,
- finantseerimistegevusest.

Selline informatsioon võimaldab objektiivselt hinnata ettevõtte rahalist olukorda, ettevõtte tegelikku ostuvõimet ja kohustuste tähtajalise tasumise võimet. Aruanne annab informatsiooni ettevõtte rahalise seisundi muutumise (põhjuste) kohta, aitab hinnata raha laekumise ja väljamineku planeerimist ja kontrollimist möödunud aruandeperioodil ning prognoosida ettevõtte tulevasi rahalisi sissetulekuid ja väljaminekuid ning hinnata ettevõtte võimekust tasuda maksukohustusi ning võimekust maksta dividende aktsionäridele ja intresse laenuandjatele.

Analüütik või pankur hindab ettevõtte vaba rahavoogu, et määrata maksevõimet rahataotluse puhul. Laenuvahendite tagasimaksmise võime sõltub vabast rahavoost, mida ei vajata jooksvateks tehinguteks ega taasinvesteerimiseks.

Rahakäivet peetakse üheks olulisemaks näitajaks, mida peab pidevalt jälgima.

Omaniku jaoks ja majandustegevuse tulemuslikkuse puhul on oluline nimelt positiivne rahakäive.

Rahavoogude aruande puuduseks on see, et see annab kitsa ülevaate ettevõtte tegevusest, kuna vaadeldakse ainult tehinguid, mis mõjutasid rahajääki. Kajastamata jäävad tehingud, mis toimusid eelnevatel perioodidel või leiavad aset tulevikus, kuigi nad avaldavad mõju ka vaadeldavale perioodile. Need tehingud kajastuvad ettevõtte bilansis ja kasumiaruandes, mistõttu tuleks ettevõtte finantsseisundi ja tegevuse analüüsimisel rakendada kõiki kolme finantsaruannet.

3.2.3. Horisontaal-ja vertikaalanalüüs

Vertikaalanalüüs toob välja muutused tulude ja kulude vahelises seoses, varade struktuuris ja kohustuste struktuuris. Kuna analüüs näitab finantsaruannete struktuuri ja selle muutusi ning muutuste dünaamikat, nimetatakse vertikaalanalüüsi ka struktuurianalüüsiks.

Vertikaalanalüüsi puhul arvutatakse absoluutväärtused finantsaruannetes ümber protsentnäitajateks baasnäitaja suhtes, mis on võrreldavam suurus kui absoluutväärtus.

Bilansi vertikaalanalüüsi jaoks arvutatakse bilansi näitajate osakaal protsendina baasnäitajast, milleks võetakse kas aktiva või passiva kogusumma.

Kasumiaruande vertikaalanalüüsi baasnäitajaks võetakse realiseerimise netokäive. Perioodi kasumit ei kasutata baasnäitajana seetõttu, et periood võib lõppeda ka kahjumiga ning analüüs ei anna sellisel juhul tulemusi ega ole võrreldav teiste perioodidega. Kasumiaruande teised kirjed arvutatakse osatähtsusena realiseerimise netokäibest.

Rahavoogude aruande vertikaalanalüüsil saab baasnäitajaks võtta raha laekumised või väljamaksed ning selle põhjal saab välja tuua eraldi põhitegevusest, investeerimisetegevusest ja finantseerimistegevusest laekuvate rahavoogude osatähtsuse kogu laekumisest. Analüüs

annab ülevaate ettevõtte kolme erineva tegevusvaldkonna rahakäibest ja võimaldab analüüsida, millisest tegevusvaldkonnast laekus ettevõttele kõige rohkem rahalisi vahendeid ja milline tegevusvaldkond viis ettevõttest raha välja.

Horisontaalanalüüsi eesmärgiks on võrrelda mitmete aastate aruandeid ning näitab iga aruande näitaja muutust nii protsentides kui rahas. Baasnäitajaks võetakse teatud aasta näitajad, millest arvutatakse teise aasta samade näitajate osatähtsus.

3.2.4. Käibekapital

Ettevõtte igapäevase finantsjuhtimise seisukohast on oluline puhta käibekapitali mõiste**,** mis leitakse kui käibevaradest lahutatakse lühiajalised kohustused.

Käibekapital (puhaskäibekapital).

Ettevõtte puhas käibekapital näitab kui palju on suunatud käibevaradesse pikaajalisi finantseerimise allikaid-pikaajalisi kohustusi ja omakapitali

Mida kõrgem on puhas käibekapitali suhe varadesse,seda kõrgem on maksevõime tase. Puhta käibekapitali väärtus peaks olema positiivne. Puhas käibekapital võrdub käibevara minus lühiajalised kohustused (vt Lisa1).

2006.a 341 757 - 232 916 = 108 841

2005.a 226 786 - 106 594 = 120 192

2004.a 187 941 - 111 349 = 76 592

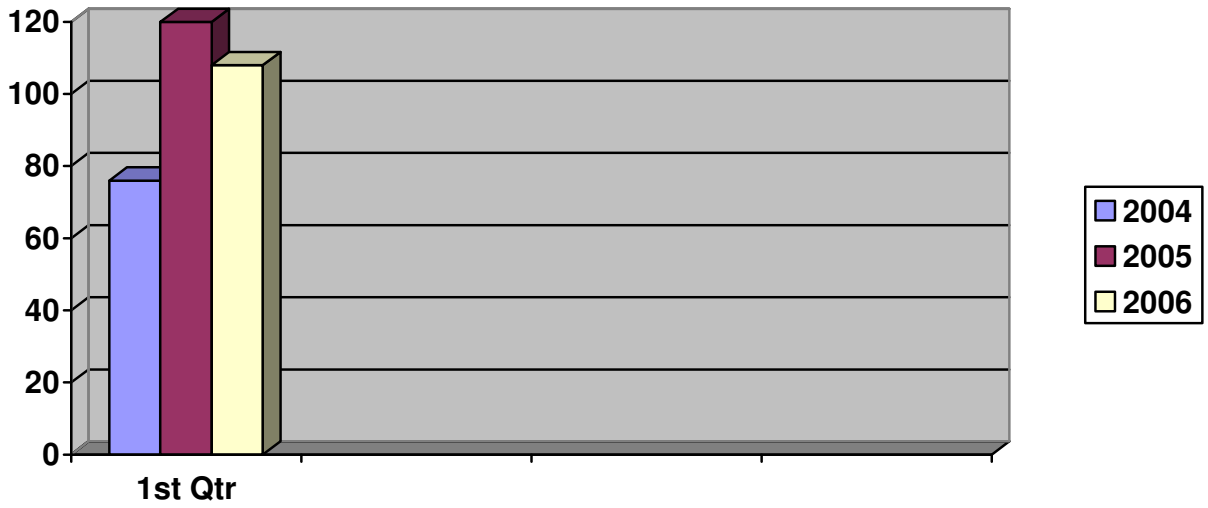

Joonis 1. Käibekapitali võrdlus. Allikas: Autori arvutused

Joonisel 1 on esitatud andmed käibekapitali suuruse kohta aastate lõikes.

Madalaim oli käibekapital aastal 2004. Võrreldes aastaga 2005.on 2006. käibekapital vähenenud. Käibekapitali väärtus on positiivne, mis tähendab, et ettevõte on maksevõimeline. Käibekapitali kiire suurenemine tähendab, et ettevõte seob käibega järjest suuremaid finantsressusse, mis ei ole otstarbekas.

3.3. Suhtarvude analüüs

Suhtarvude analüüsi eesmärgiks on välja tuua olulisi suhteid finantsaruannete komponentide vahel. Finantssuhtarvud võimaldavad analüüsijal teha võrdlusi ettevõtte rahanduslike näitajate vahel erinevatel ajahetkedel ja võrrelda neid teiste ettevõtetega. Suhtarvud aitavad määrata ettevõtte rentaablust ja riski suurust (maksevõimelisust).

Suhtarvude kombineerimisel on vaid üks piirav nõue, et suhtarvu konstrueerimisel kasutatavad arvnäitajad peavad omavahel omama loogilist sõltuvust. Kuid üksnes suhtarvude väljaarvutamine ei anna veel mingit erilist teadmist ettevõtte finantsseisundist.

Suhtarvud liigitatakse lähtuvalt eesmärgist:

1. Likviidsuse ehk lühiajalise maksevõime

2. Tegevuse efektiivsuse suhtarvud
3. Pikaajalise maksevõime ehk kapitali struktuuri
4. Rentaabluse ehk tegevustulukuse
5. Turuväärtuse ehk aktsiakapitali analüüs

3.3.1. Maksevõime analüüsi teoreetilised alused

Ettevõtte tähtsaim eesmärk on ettevõtte majandusliku väärtuse või jõukuse säilitamine ja loomine ning omanike jõukuse maksimeerimine. Ettevõtte peamise eesmärgi ehk kasumi edukal maksimeerimisel on möödapääsmatu omada ettevõttes põhjalikku majandusarvestuse süsteemi, mille puhul ettevõte tegevusega seotud andmeid pidevalt plaanipäraselt kogutakse, registreeritakse ja töödeldakse.

Finantsaruandluse analüüsi eesmärgiks on ettevõtte majandustegevuse analüüs ja finantsseisundi hindamine. Viimase mõiste all vaadeldakse ettevõtte finantstegevusetulemust üldises plaanis, mis hõlmab selle tegevuse lõpptulemust kasumi või kahjumi näol ja sellest sõltuvat rentaabluse taset, käive- ja põhivaradesse tehtud investeeringute tasuvust ning ettevõtte maksevõimet. Seega on finantsaruandluse analüüsi üldiseks eesmärgiks avastada ettevõte finantsseisundis kõik nõrgad kohad, mis võivad tulevikus probleeme tekitada ning eelised, millest võiks edaspidi ettevõte tulu saada.
Finantsanalüüsi teostades tuleb analüütikul endale selgeks teha, milline on uurimise eesmärk, kas on olemas vajalikud andmed ja milliseid meetodeid kasutada oma eesmärkide täitmiseks. Analüüsi etappidena võib välja tuua järgmised etapid:

- analüüsi eesmärkide määratlemine;
- näitajate arvutamine ja interpreteerimine;
- analüüsi tulemuste üldistamine ja soovituste välja töötamine.

Analüüsi eesmärkide määratlemiseks on vaja teada, milleks analüüsi kasutatakse: investeeringute ja liitumise kandidaatide valikul; tulevase finantseerimise tingimuste ja finantsseisundi hinnangul; juhtimise, tegevuse jt probleemsete valdkondade kindlaksmääramisel; juhtkonna tegevuse hindamiseks.

Näitajate arvutamine ja interpreteerimine – selleks kasutatakse nelja finantsanalüüsi liiki:

- trendide analüüs suhtarvude kaudu, kus arvutatakse ettevõtte tegevuse finantsnäitajad ja võrreldakse neid aruandeperioodi alguse ja lõpu seisuga;
- suhtarvuanalüüs keskmiste normidega (tegevusharu keskmistega) ja teiste perioodidega võrdlemiseks;
- vertikaalanalüüs, kus leitakse aruandluse üksikute kirjete osakaal üldsummast ja võrreldakse neid eelmise perioodi vastavate näitajatega;
- horisontaalanalüüs, milles võrreldakse ettevõtte tegevuse mitme perioodi aruandluse kirjeid ja näitajaid.

Analüüsi tulemuste üldistamisel ei tohi võtta näitajaid absloluutsetena, kuna need on olnud mõjutatud paljudest keskkonnateguritest. Üheks selliseks teguriks võib olla inflatsioon, kuna kiire inflatsioonitempo muudab eri perioodide aruanded praktiliselt võrreldamatuks
Analüüsi korraldamiseks saadakse informatsiooni põhiliselt raamatupidamise aruandlusest. Eestis reguleerib raamatupidamist Raamatupidamise seadus (Vastu võetud 20.11.2002. a seadusega). Nimetatud seaduse §1 kohaselt on käesoleva seaduse eesmärk õiguslike aluste loomine ning põhinõuete kehtestamine rahvusvaheliselt tunnustatud põhimõtetest lähtuva raamatupidamise ja finantsaruandluse korraldamiseks. Vastavalt raamatupidamise seadusele §14 lg1 on raamatupidamiskohustuslane kohustatud lõppenud majandusaasta kohta koostama majandusaasta aruande, mis koosneb raamatupidamise aastaaruandest ja tegevusaruandest.

3.3.2. Lühiajalise maksevõime ehk likviidsuse näitajad

Maksevõimeks loetakse kõigi maksevahendite summat, mis on antud hetkel firma käsutuses (sularahaliste maksevahendite jääk; tähtajalised aktivad pankades ja teistes finantsasutustes; kasutamata, kuid firma käsutuses olevad krediidid; samuti maksevahendite asendajad nagu tšekid ja vekslid ning välisvaluuta). Maksevõime näitab firma valmidust kustutada võlakohustusi, mille tähtaeg on kätte jõudnud ning muuta varasid rahaks. Maksevõime on laiem mõiste kui likviidsus. Bilansi järgi loetakse kõige likviidsemateks varadeks sularaha

kassas ja pangaarvet, kõige vähem likviidsemad on immateriaalsed aktivad. Likviidsust võib vaadelda kas mingi ajaperioodi või siis mingi ajamomendi seisuga. Investeeringute suurendamine käibevaradesse tähendab küll firma likviidsusriski vähenemist, kuid samas vähendab see ka tema rentaablust. Järelikult pole liigne firma likviidsus otstarbekas.

Kõige üldisemaks maksevõimet iseloomustavaks näitajateks on likviidsuse tasemenäitajad. Likviidsus iseloomustab ettevõtte võimet muuta ettevõtte varad maksevahendeiks, et tasuda kohustuste eest.

Maksevõime üldine tase (lühiajalise maksevõime kattekordaja) näitab, mitme krooni ulatuses on olemas käibevara ühe krooni lühiajaliste kohustuste tagamiseks. Krediidiandjatele või tarnijatele meeldiks laenutaotleja võimalikult kõrge maksevõime üldine tase. [19]

Lühiajaliste võlgnevuste kattekordaja on käibevara jagatud lühiajaliste kohustega.

2006.a 341 757 / 232 916 = 1,5
2005.a 226 786 / 106 594 = 2,1
2004.a 187 941 / 111 349 = 1,7

As Baltika Grupil on olnud kogu vaadeldaval perioodil hea maksevõime. Ainult aasta 2006 oli see rahuldav.

Heaks loetakse 1,6 ja suurem. Rahuldav on 1,2 kuni 1,59. Mitterahuldav on 0,9 kuni 1,19. Nõrk on 0,9 ja vähem

[19] Asta Teearu ,E.Krumm,Ettevõtte finantsjuhtimine Külim 2005

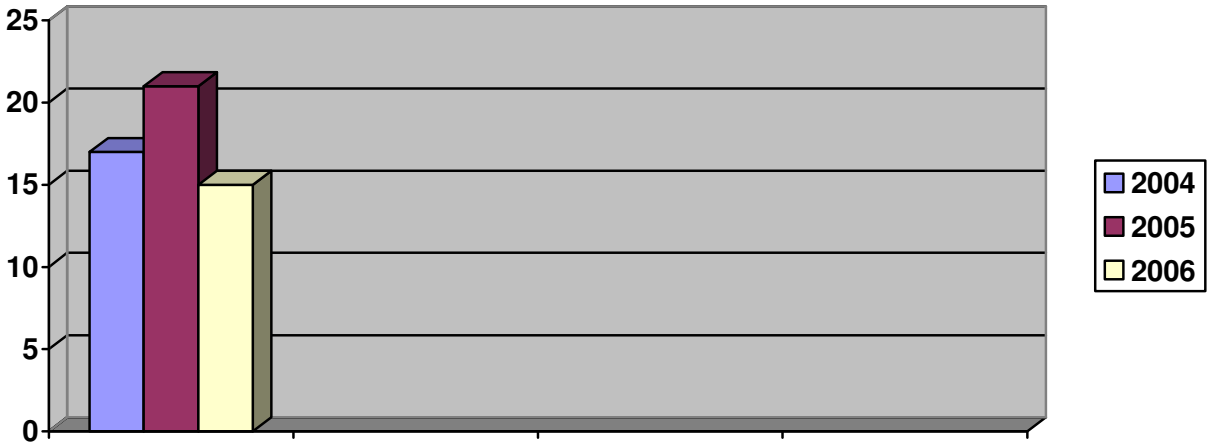

Joonis 2. Lühiajaliste võlgnevuste kattekordajate võrdlus. Allikas: Autori arvutused

Lühiajaliste võlgnevuste kattekordajat iseloomustab joonis 2. Aastal 2006 ja 2005 võlgnevuste kattekordaja on hea. 2006.aastal aga rahuldav. Ettevõttel on lihtne laenu saada, kuna kreeditoride jaoks on see oluline näitaja enne laenu väljastamist.

Tootmisvarudega kaetuse kordaja näitab, kui suur osa lühiajalistest kohustustest on kaetud varudega

Tootmisvarudega kaetuse kordaja = tootmis- ja kaubavarud/lühiajalised kohustused

2006.a 596 390 / 232 916 = 2,56
2005.a 377 099 / 106 594 = 3,54
2004. a 285 269 / 111 349 = 2.56

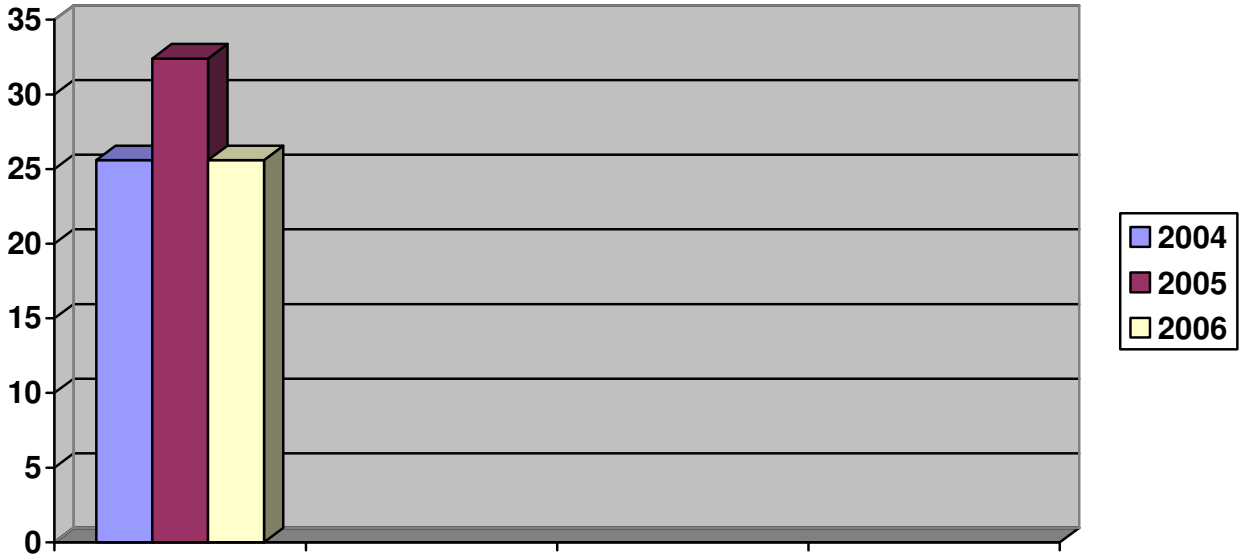

Joonis 3. Tootmisvarudega kaetuse kordajate taseme võrdlus. Allikas: Autori arvutused

Tootmisvarudega kaetuse kordajate taset aastate lõikes võrdlevana on esitatud joonisel 3.

Maksevõime kordaja näitab, kui hästi ettevõtte suudab täita oma kohustusi, kasutades selleks kõige likviidsemaid käibevahendeid.

Maksevõime kordaja = (käibevara-varud-ettemaksed)/lühiajalised kohustused

2006. a (341 757-200 702-42 069) / 232 916 = 0,42

2005. a (226 786-144 459-14 992) / 106 594 = 0,63

2004. a (187 941-66 502-95 580) / 111 349 = 0,23

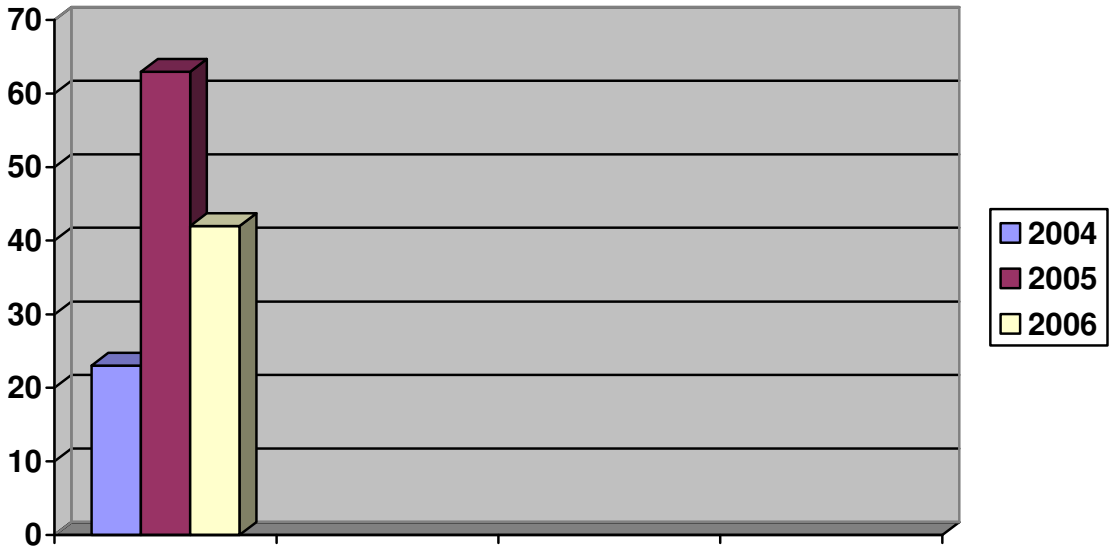

Joonis 4. Maksevõime kordajate võrdlus. Allikas: Autori arvutused

AS Baltika maksevõime kordaja oli mitterahuldav aastatel 2006 ja 2004, mis tähendab, et ettevõttel ei olnud kasutada likviidseid käibevahendeid. 2005-ndal aastal oli maksevõime rahuldav. Võrdlus aastate lõikes on esitatud joonisel 4. Mida kõrgem on maksevõime kordaja, seda kiiremini suudab ettevõtte maksta oma lühiajalisi kohustusi.

KOKKUVÕTE

Lõputöö eesmärgiks on analüüsida, kellele ja miks on vaja ettevõtte majandusaasta aruannet. Lõputöös selgitab autor, mida kujutab endast majandusaasta aruanne, millest see koosneb ning kes on selle kasutajad. Majandusaasta aruande koostisosad on: raamatupidamise aastaaruanne, tegevusaruanne, audiitori järeldusotsus ja majandusaasta kasumi jaotamise ettepanek. Lõputöös on esitatud materjal kõigist nendest komponentidest ja nende sisust.

Autor käsitleb aastaaruande koostamise põhimõtteid ja arvestusmeetodeid, annab ülevaate rahavoogude- ja kasumiaruande vajalikkusest ja nende analüüsist. Käsitletakse aktsiaseltsi majandusliku ja finantsalase võimekuse hindamist eri vaatenurkadest lähtuvalt. Lõputöös uuritakse, millistest osadest koosneb majandusaasta aruanne ja milles väljendub tema finantsarvestuslik informatiivsus, ning millist informatsiooni peetakse oluliseks investeerimisotsuste tegemisel.

As Baltika Grupp on kiirelt kasvav ettevõte. Kontsern on teinud õiged finantsotsused, mis kajastub ettevõtte finantstulemustes. Valitud on õige turustrateegia uute välisturgude osas. Kui 1993. aastal oli kontsernil ainult mõned kauplused Lätis ja Eestis, siis juba 2000. aastal kuulusid ettevõttele kauplused Leedus, Soomes, Venemaal, Ukrainas ja Tsehhis. Selline atraktiivne kasvav ettevõte on investoritele meelepärane. Valitud õige firmapoliitika tagab ettevõtte pideva kasvu ja laienemise ning kasumi maksimeerimise.

Lõputöö eesmärgi täitmiseks tegi autor praktilise uurimuse, mis põhineb AS Baltika 2004-2006 majandusaastate aasta-aruannete analüüsil. Uurimismeetoditena kasutab autor erinevaid aruandluse analüüsimeetodeid. Tehtud finantsanalüüsi põhjal selgub, et likviidsuse näitajad on head ja ettevõte on võimeline tähtajaliselt tasuma oma kohustusi, sealhulgas maksude ja maksete osas. Ettevõttel on kerge taotleda nii lühi- kui pikaajalist krediiti tootmisvõimsuste laiendamiseks.

Püstitatud ülesanne on täidetud ja autor väidab, et majandusaasta aruandest saab olulist finantsarvestuse informatsiooni, mis annab tervikliku pildi ettevõtte finantsmajanduslikust olukorrast ja jätkusuutlikkusest ning võimaldab analüüsida ettevõtte finantsolukorda eri huvigruppide vajadustest ja aspektidest lähtudes.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Смыслом дипломной работы анализ, для кого и зачем нужен для предприятия годовой отчёт. В дипломной работе автор разясняет, что представляет из себя годоой отчёт, из чего он состоит и кто его использует. Годовой отчёт составляют: бухгалтерский отчёт, действенный отчёт, отчёт аудитора, экономические преложения о прибыли. Заключительная работа состоит из предоставленного матеряла и его компонентов.

Автор прослеживает принципы составления и вычеслительные методы отчёта, даёт картинку о денежном обороте и о отчёте о даходе, так же их анализ. Прослеживаются экономические и финансовые возможности предприятия. В дипломной работе выясняется из каких частей состоит отчёт, выносится на обозрение финансовые вычесления.

Акционерное общесво БАЛТИКА ГРУПП быстро развевающие предприятие. Концерн принимал правильные финансовые решение, чем и обусловлен быстрый рост. Была выбрана правильная рыночная стратегия. В 1993 году у концерна было всего несколько магазинов в Латвии и Эстонии, то уже в 2000 году предпреятию пренадлежали магазины в Литве, Финляндии, России, Чехии и Украине. Активный рост привлекает инвесторов. Правильно выбранная политика фирмы, сопудствует росту, расширению фирмы.

Смыслом работы выбрал автор практическое расследование, какого основа разных годов годовой отчёт. Автор пользуется различными методами вычисления. На основе анализа можно смело сказать что предприятие может вовремя выполнять свои финансовые обязательства. Фирме легко получить как короткие так и длительный кредит.

Заложенные задачи автора выполнены. Из годового отчёта можно извлечать важную информацию о финансовой обстановке, что даёт полную картинку предприятию.

В наше время мало кто может представить жизнь без бухгалтерии, бухгалтеров, финансовых управляюших. Это разумные специяалисты которые знают толк в всоём деле.

Годовой отчёт один из самых важных документов любого предприятия. По годовому отчёта можно отследить финансовое положение в фирме, кто являются владельцами и тд. Кредитный управляющий в банке прежде чем выдать кредит фирме, обязательно посмотрит годовой отчёт предприятия. Если ликвиднасть фирмы мала, то скорее всего банк откажет в получении кредита.

Поле зделанного анализа, выяснилось что у предприятя хорошие показатели ликвидности. Такой фирме легко получить кредит.

Viidatud allikad:

1.Alver, L. Alver, J. Reinberg, L. 2004. „Finantsarvestus”

2.Blank I.A , "Finantsanalüüs " 1999

3.Ettevõte majanduaasta aruanded www.ar.eer.ee

4.Juridica V11, 488-500 www.juridica.ee

5.Illison,Rita "Finantsanalüüs ja planeerimine" 2004 Prtintall Trükikoda AS,Tallinn

6.Kitvel, E. Ettevõtte finantsaruandluse analüüs,1993 Tallinn

7.Koduleheküig www.baltika.ee

8.Kõomägi, M. 2006. Ärirahandus. Tartu

9.Lopman, V. 2005. Majandusliku lähenemise põhimõtte Eesti maksuõiguses

10.Raamatupidamise seadus 01.12.2005. - RT 1 2002, 102, 600

11.Raamatupiidamise toimikuna juhendid www.kkk.ee/rtj.htm

12.Rünkal, J. 2003. Ärianalüüs. Tallinn

13.Raudsepp, V. 1999. Finantsjuhtimise alused. Tallinn.

14.Rausepp, V. 1997. Finantsjuhtimine otsustajale. Tallinn.

15.Rünkal, J. 2003. Ärianalüüs. Tallinn

16.Svincova, J. Aktsiaseltsi ramatupidamise aruanne. 2007. St. Peterburg. Lk. 24-64.

17.Teearu, A. Krumm, E. "Ettevõtte finantsjuhtimine",2005

18.Äriseadustik 15.02.1995.- RT 1 1995, 26.28, 355

.

Bilanss

Lisa 1

Tuhandates eesti kroonides

VARAD	**2006**	**2005**	**2004**
Käibevara			
Raha ja pangakontod	12 584	25 961	2 727
Lühiajalised finantsvarad	0	1 808	603
Nõuded ostjatele	86 402	39 566	22 529
Muud nõuded ja ettemakstud kulud	42 069	14 992	95 580
Varud	200 702	144 459	66 502
Käibevara kokku	**341 757**	**226 786**	**187 941**
Põhivara			
Investeering ühisettevõttesse	0	234	1 095
Kinnisvarainvesteeringud	23 572	27 193	7 500
Edasilükkunud tulumaksu vara	4 462	3 598	0
Muud pikaajalised finantsvarad	11 077	4 708	882
Materiaalne põhivara	166 448	88 089	21 234
Immateriaalne põhivara	49 074	26 491	26 451
Põhivara kokku	**254 633**	**150 313**	**97 328**
VARAD KOKKU	**596 390**	**377 099**	**285 269**
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL			
Lühiajalised kohustused			
Võlakohustused	88 179	30 278	71 922
Võlad hankijatele	96 535	44 782	31 695
Maksuvõlad	23 006	17 563	2 954
Viitvõlad	18 174	13 505	4 047
Muud lühiajalised kohustused	7 022	466	731
Lühiajalised kohustused kokku	**232 916**	**106 594**	**111 349**
Pikaajalised kohustused			
Pikaajalised võlakohustused	59 234	62 553	39 474
Pikaajalised kohustused kokku	**59 234**	**62 553**	**39 474**
KOHUSTUSED KOKKU	**292 150**	**169 147**	**150 823**
OMAKAPITAL			
Aktsiakapital nimiväärtuses	62 150	58 230	56 340
Ülekurss	59 088	49 690	44 508
Reservid	9 721	9 532	21 983
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	73 521	13 077	(16 508)
OMAKAPITAL KOKKU	**304 240**	**207 952**	**134 446**
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	**596 390**	**377 099**	**285 269**

omakapitali muutuste aruanne

Lisa 2

Tuhandates eesti kroonides

	Aktsia-Kapital	Üle-kurss	Reserv-kapital	Jaotamata	Valuutakuursu Kasum	Kokku muutuste Reserv	Vähemusosa osalus	Ettevõtja osa
Kokku Saldo 31.12.2004	**56 340**	**44 508**	**26 783**	**193**	**6 622**	**134 446**	**7 024**	**141 470**
Realiseerimata kursivahed	0	0	0	0	-2 491	**-2 491**	-413	**-2 904**
Otse omakapitalis kajastatud tulud (kulud)	0	0	0	0	-2 491	**-2 491**	-413	**-2 904**
Aruandeperioodi puhaskasum	0	0	72	664	0	**72 664**	-5 984	**66 680**
Omakapitalis kajastatud tulu (kulu) kokku	**0**	**0**	**0**	**72 664**	**-2 491**	**70 173**	**-6 397**	**63 776**
Omakapitaliga arveldatavad aktsiapõhised tehingud	0	629	0	0	0	**629**	0	**629**
Makstud dividendid	0	0	0	-4 367	0	**-4 367**	0	**-4 367**
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	834	-834	0	**0**	0	**0**
Aktsiakapitali suurendamine	1 890	4 553	0	0	0	**6 443**	0	**6 443**
Jaotamata kasumi suurendamine	0	0	-18 085	18 085	0	**0**	0	**0**
Saldo 31.12.2005	**58 230**	**49 690**	**9 532**	**85 741**	**4 131**	**207 324**	**628**	**207 952**
Saldo 31.12.2005	**58 230**	**49 690**	**9 532**	**85 741**	**4 131**	**207 324**	**628**	**207 952**
Realiseerimata kursivahed	0	0	0	0	188	**188**	-7	**181**
Otse omakapitalis kajastatud tulud (kulud)	0	0	0	0	188	**188**	-7	**181**
Aruandeperioodi puhaskasum	0	0	0	87 376	0	**87 376**	783	**88 159**
Omakapitalis kajastatud tulu (kulu) kokku	**0**	**0**	**0**	**87 376**	**188**	**87 564**	**776**	**88 340**
Omakapitaliga arveldatavad aktsiapõhised tehingud	0	315	0	0	0	**315**	0	**315**
Makstud dividendid	0	0	0	-12 031	0	**-12 031**	0	**-12 031**
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	189	-189	0	**0**	0	**0**
Aktsiakapitali suurendamine	3 920	9 083	0	0	0	**13 003**	0	**13 003**
Vähemusosa ost	0	0	0	0	0	**0**	6 661	**6 661**
Saldo 31.12.2006	**62 150**	**59 088**	**9 721**	**160 897**	**4 319**	**296 175**	**8 065**	**304 240**

Kasumiaruanne **Lisa 3**

Tuhandates eesti kroonides	2004	2005	2006
Müügitulu	581 881	680 906	899 481
Müüdud kaupade kulu	303 324	-329 827	408 919
Brutokasum	**278 399**	**351 079**	**490 562**
Turustuskulud	-207 708	-207 704	-300 879
Üldhalduskulud	-71 098	-85 232	-97 926
Muud äritulud	1 689	19 817	12 482
Muud ärikulud	5 069	-3 053	-6 907
Ärikasum	**18 775**	**74 907**	**97 332**
Finantstulud (kulud) investeeringult Ühisettevõtesse	-719	-861	-234
Finantstulud (kulud) muudelt investeeringult	3 301	1 205	322
Intresskulud	-6 681	-5 415	-5 730
Kasum (kahjum) valuutakursi muutustest	-1 502	645	-863
Muud finantstulud (kulud)	829	479	488
Kasum enne tulumaksu	14 003	70 960	91 295
Tulumaks	954	-4 280	-3 136
Puhaskasum	**14 958**	**66 680**	**88 376**
Vähemusosa osalus kasumis (kahjumis)	-1736	-5 984	783
Emaettevõtja osalus kasumis	16 694	72 664	87 376